

ข้อกำหนดกรมทางหลวง

เรื่อง มาตรฐานและลักษณะที่พักริมทางในเขตทางหลวงแผ่นดิน

พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕
อธิบดีกรมทางหลวงจึงกำหนดมาตรฐานและลักษณะที่พักริมทางในเขตทางหลวงแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดกรมทางหลวง เรื่อง มาตรฐานและลักษณะที่พักริมทาง
ในเขตทางหลวงแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๖”

ข้อ ๒ ข้อกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบรรดาข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งอื่น ๆ ในส่วนที่กำหนด
ไว้แล้วในข้อกำหนดฉบับนี้หรือซึ่งแย้งกับข้อกำหนดฉบับนี้ และให้ใช้ข้อกำหนดฉบับนี้แทน

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ ที่พักริมทาง (Rest Area) ในเขตทางหลวงแผ่นดิน แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท
ดังนี้

(๑) ศูนย์บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Center)

(๒) พื้นที่บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Area)

(๓) พื้นที่จอดรถพักรถ (Park and Rest Area)

ข้อ ๕ ศูนย์บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Center) ได้แก่ ที่พักริมทางขนาดใหญ่
มีเนื้อที่จอดรถบรรทุกมากกว่า ๓๐ คันขึ้นไป มีระยะห่างจากศูนย์บริการจอดรถพักรถ (Rest and
Service Center) และพื้นที่จอดรถพักรถ (Park and Rest Area) อื่นประมาณ ๖๐ ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร
จัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นจุดแวะพักสำหรับผู้ใช้ทาง

ข้อ ๖ พื้นที่บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Area) ได้แก่ ที่พักริมทางขนาดกลาง
มีเนื้อที่จอดรถบรรทุกตั้งแต่ ๒๐ คันขึ้นไป มีระยะห่างจากศูนย์บริการจอดรถพักรถ (Rest and
Service Center) และพื้นที่จอดรถพักรถ (Park and Rest Area) ประมาณ ๖๐ ถึง ๑๐๐ กิโลเมตร
จัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นจุดแวะพักสำหรับผู้ใช้ทาง

ข้อ ๗ พื้นที่จอดรถพักรถ (Park and Rest Area) ได้แก่ ที่พักริมทางขนาดเล็ก มีเนื้อที่
จอดรถบรรทุกตั้งแต่ ๕ คันขึ้นไป จัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นจุดแวะพักเพิ่มเติมสำหรับผู้ใช้ทาง หรือสำหรับ
ผู้ใช้ทางบางประเภทเป็นการเฉพาะ

ข้อ ๘ กรณีมีเหตุจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) ปริมาณการเข้าใช้ประโยชน์ของผู้ใช้ทางบนโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน

(๒) องค์ประกอบของสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องจัดให้มีในที่พักริมทาง ความพร้อมในการจัดหาสิ่งสาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ การกำจัดขยะ ของเสียสิ่งปฏิกูล รวมทั้งการเชื่อมต่อกับถนนอื่นที่อยู่ใกล้เคียง

(๓) สภาพภูมิประเทศ เช่น ความลาดชันของพื้นที่ ประวัติน้ำท่วม สภาพดิน สภาพลม

(๔) ทักษะคุณภาพ ท่าเล และสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบ

(๕) ความปลอดภัยด้านการจราจร

(๖) ความสอดคล้องกับตำแหน่งที่พักริมทางบนโครงข่ายทางหลวงแผ่นดินเส้นทางอื่นที่มีอยู่ และตามแผนงานในอนาคต

(๗) กรณีที่พักริมทางเดิมที่เปิดให้บริการไม่เพียงพอต่อการให้บริการ มีปัญหาความแออัดหรือมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อการใช้งานที่จำเป็น อาจขยายขนาดของพื้นที่เดิมหรือจัดให้มีที่พักริมทางในตำแหน่งอื่นเพิ่มเติมได้

อธิบดีกรมทางหลวงอาจกำหนดให้ขนาดและหรือตำแหน่งที่ตั้งของที่พักริมทาง แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗

หมวด ๒

ข้อกำหนดทางด้านวิศวกรรม

ข้อ ๙ ข้อกำหนดทั่วไปทางด้านวิศวกรรมในการออกแบบและก่อสร้างที่พักริมทาง

(๑) การก่อสร้างอาคาร พื้นที่จอดรถ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในระดับความสูงเดียวกับทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน จะต้องมีส่วนที่ส่วนกัน (Buffer Zone)

(๒) โครงสร้างอาคารต้องได้รับการออกแบบให้สามารถรับน้ำหนักบรรทุก รวมทั้งต้านทานแรงลมและต้านทานแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหวได้อย่างปลอดภัยตามมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่กรมทางหลวงยอมรับ

(๓) ในกรณีที่มีการก่อสร้างอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจรของทางหลวงแผ่นดิน เพื่อรองรับผู้ใช้บริการที่พักริมทาง การออกแบบอาคารจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการที่พักริมทางและผู้ขับขี่บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดินเป็นสำคัญ และต้องจัดให้มีสิ่งก้ำบังเพื่อป้องกันสิ่งของตกลงจากอาคารยกระดับสู่ระดับพื้นดิน

(๔) ช่องทางเข้าออก (Entry and Exit Ramps) จากช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน ต้องก่อสร้างตามมาตรฐานการออกแบบทางหลวงแผ่นดินของกรมทางหลวง และห้ามมิให้มีการจอดรถบริเวณช่องทางเข้าสู่ที่พักริมทาง ต้องมีรูปแบบและระยะทางเพียงพอสำหรับการชะลอความเร็ว รวมถึงความยาวแถวคอยก่อนเข้าและออกจากบริเวณที่พักริมทางได้อย่างปลอดภัย และต้องไม่เกิดปัญหาจราจรติดขัดและรถล้นเข้าไปในบริเวณช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน รวมทั้งต้องสามารถป้องกันการเดินรถย้อนทิศทางกลับไปเข้าช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน

(๕) การออกแบบอาคารต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและลักษณะของการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการบริหารจัดการที่พิกgrimทางเท่านั้น โดยควรออกแบบรูปแบบสถาปัตยกรรมให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศเอกลักษณ์ของท้องถิ่น มีมาตรฐานความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และไม่ใช้วัสดุที่ทำให้เกิดแสงสะท้อนรบกวนสายตาของผู้ขับขี่ยานยนต์บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดินรวมถึงผู้อยู่อาศัยโดยรอบที่พิกgrimทาง

(๖) ป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายนำทาง และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการจราจรที่เกี่ยวข้องกับที่พิกgrimทาง ต้องติดตั้งให้ถูกต้อง เหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอตามหลักการด้านวิศวกรรม

(๗) ป้ายแนะนำหรือป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องในบริเวณที่พิกgrimทาง ต้องไม่ติดตั้งหรือดำเนินกิจกรรมในตำแหน่งที่ผู้ขับขี่บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน สามารถมองเห็นได้ แสงไฟจากอาคารและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ต้องไม่รบกวนการขับขี่ของผู้ขับขี่ยานยนต์บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดินและผู้อยู่อาศัยโดยรอบที่พิกgrimทาง

(๘) ต้องจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ สำหรับให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสะดวก และให้หมายความรวมถึงพื้นที่โดยรอบอาคารนั้นด้วย

(๙) ระบบระบายน้ำบนผิวทางและระบบระบายน้ำทิ้งจากที่พิกgrimทาง ต้องมีประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดการท่วมขัง และไม่ก่อให้เกิดปัญหากับระบบระบายน้ำในเขตทางหลวงแผ่นดิน และระบบระบายน้ำสาธารณะในบริเวณใกล้เคียง

(๑๐) ต้องจัดให้มีระบบการจัดการของเสียและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ในบริเวณที่พิกgrimทาง รวมทั้งระบบการคัดแยกและจัดเก็บขยะมูลฝอย และการจัดระบบบำบัดน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนด และต้องสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลา ทั้งนี้ ต้องไม่ก่อให้เกิดมลภาวะแก่ผู้ใช้บริการและพื้นที่โดยรอบที่พิกgrimทาง

(๑๑) การเจาะใช้น้ำบาดาลและการจัดหาพลังงาน ให้ทำได้เฉพาะสำหรับการใช้ประโยชน์ภายในบริเวณที่พิกgrimทางเท่านั้น และต้องดำเนินการตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนด ทั้งนี้ ควรเป็นพลังงานสะอาดไม่ก่อให้เกิดมลภาวะหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้องมีการจัดการของเสียที่เกิดขึ้นอย่างถูกวิธี

(๑๒) การเดินสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ สายเคเบิล สายสัญญาณ และท่อทางระบบต่าง ๆ ภายนอกตัวอาคาร ควรเป็นระบบที่ติดตั้งอยู่ใต้ดินและสามารถบำรุงรักษาได้สะดวก

(๑๓) ต้องมีรั้วโดยรอบบริเวณที่พิกgrimทางหรือบริเวณที่จำเป็นเพื่อป้องกันการเข้าออกในบริเวณที่ไม่ได้รับอนุญาต

ข้อ ๑๐ ทางเดินรถภายในบริเวณที่พักริมทาง

(๑) ต้องปูผิวทางด้วยวัสดุที่มีคุณภาพ ครอบคลุมพื้นที่ทางเดินรถที่ใช้งานทั้งหมด

(๒) ควบคุมความเร็วการจราจรในระดับต่ำไม่เกิน ๒๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพื่อความปลอดภัย

ด้านการจราจร

(๓) รองรับการเลี้ยงของรถโดยสารขนาดใหญ่และรถบรรทุก ไปทิศทางต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก
ปลอดภัย

(๔) ควรหลีกเลี่ยงการตัดกระแสการสัญจรของคนเดินเท้า

(๕) แบ่งแยกทางเดินรถออกจากพื้นที่บริการของสถานีบริการเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะ

(๖) ควรแยกทางเดินรถสำหรับรถส่วนบุคคล ออกจากทางเดินรถสำหรับรถโดยสารขนาดใหญ่
และรถบรรทุก

ข้อ ๑๑ พื้นที่จอดรถภายในบริเวณที่พักริมทาง

(๑) ปูผิวทางด้วยวัสดุที่มีคุณภาพ ครอบคลุมพื้นที่จอดรถที่ใช้งานทั้งหมด

(๒) รองรับการใช้งานของยานพาหนะทุกประเภทที่ให้ใช้บนทางหลวงแผ่นดิน

(๓) มีจำนวนช่องจอดรถที่เพียงพอกับความต้องการใช้งานของผู้ใช้ทางหลวงแผ่นดิน
และมีการจัดเตรียมพื้นที่ไว้สำหรับปริมาณผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นในอนาคตด้วย

(๔) แบ่งแยกพื้นที่จอดรถบรรทุก รถโดยสารขนาดใหญ่ รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์
และรถขนถ่ายของ สินค้า หรือรถบรรทุกวัตถุอันตรายอย่างชัดเจนไม่ให้ปะปนกัน โดยพื้นที่จอด
รถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารขนาดใหญ่ ควรอยู่ใกล้กับทางเข้าหลักของอาคารหรือพื้นที่บริการ

(๕) มีช่องทางเดินรถที่ผู้ใช้บริการสามารถขับรวนหาที่จอดรถภายในบริเวณที่พักริมทางได้

(๖) มีช่องจอดรถที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และอยู่ใน
ตำแหน่งใกล้กับทางเข้าหลักของอาคารหรือพื้นที่บริการ และเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๗) ลดการตัดกระแสการสัญจรระหว่างยานพาหนะและคนเดินเท้า

(๘) ลดความจำเป็นของการข้ามถนนภายในบริเวณที่พักริมทาง สำหรับการเดินของผู้ใช้
บริการจากพื้นที่จอดรถไปยังพื้นที่บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ข้อ ๑๒ ทางเดินเท้าภายนอกอาคารบริเวณที่พักริมทาง

(๑) มีความกว้างเพียงพอกับปริมาณการใช้งานและมีการระบายน้ำที่ดี

(๒) ปูผิวทางด้วยวัสดุที่มีคุณภาพ ครอบคลุมทางเดินที่ใช้งานทั้งหมด และสามารถป้องกันการ
การลื่นไถลในกรณีทางเดินมีสภาพเปียกชื้น

(๓) แบ่งแยกทางเดินเท้าออกจากทางเดินรถอย่างชัดเจน

(๔) กรณีทางเดินเท้าจากพื้นที่จอดรถมายังอาคารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
มีระยะทางไกล ควรจัดให้มีสิ่งกั้นบังแดดและฝน

(๕) ปูทางเดินเท้าด้วยวัสดุที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

ข้อ ๑๓ ไฟฟ้าส่องสว่างภายในบริเวณที่พักริมทาง

(๑) บริเวณพื้นที่ภายนอกอาคาร ต้องมีความส่องสว่างเฉลี่ยวัตต์ในแนวระดับต่ำสุดไม่น้อยกว่า ๕๐ ลักซ์ และทางเดินรถ พื้นที่จอดรถจะต้องมีความส่องสว่างเฉลี่ยวัตต์ในแนวระดับต่ำสุดไม่น้อยกว่า ๒๑.๕ ลักซ์ โดยสามารถมองเห็นได้ทั่วบริเวณพื้นที่ทั้งหมด และบริเวณใดที่มีความเสี่ยงต่อการก่ออาชญากรรม เช่น การลักขโมย ควรเพิ่มความส่องสว่างให้มากขึ้นด้วย

(๒) บริเวณพื้นที่ภายในอาคาร ต้องมีความส่องสว่างเฉลี่ยวัตต์ในแนวระดับต่ำสุดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ โดยสามารถมองเห็นได้ทั่วบริเวณพื้นที่ทั้งหมด

(๓) สถานที่อื่น ๆ ที่มีได้ระบุไว้ให้ใช้ความเข้มของแสงสว่างของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับความเข้มที่ระบุในข้อกำหนดนี้

(๔) ไฟฟ้าส่องสว่างจะต้องไม่เกิดแสงไปรบกวนสายตาของผู้ขับขี่ยานยนต์บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน

(๕) ไฟฟ้าส่องสว่างจะต้องไม่เกิดแสงไฟส่องเข้าไปในบริเวณพื้นที่ด้านข้างภายนอกที่พักริมทาง ข้อ ๑๔ ห้องน้ำและห้องส้วมภายในบริเวณที่พักริมทาง

(๑) กำหนดให้อยู่ในบริเวณที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็ว โดยแยกส่วนออกจากพื้นที่ภายในอาคาร และสำหรับศูนย์บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Center) และพื้นที่บริการจอดรถพักรถ (Rest and Service Area) จะต้องมีพื้นที่ให้บริการห้องน้ำและห้องส้วมมากกว่า ๑ แห่ง

(๒) มีจำนวนห้องน้ำและห้องส้วมขั้นต่ำเพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้งานทั่วไปรวมถึงผู้พิการและทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ หญิงมีครรภ์ แยกเป็นห้องน้ำและห้องส้วมสำหรับชายและหญิง โดยคำนึงถึงปริมาณการใช้งานในช่วงเวลาที่มีผู้เข้าใช้บริการจำนวนมาก ทั้งนี้ จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมขั้นต่ำ ไม่นับรวมถึงจำนวนห้องน้ำ และห้องส้วมที่มีการเรียกเก็บค่าใช้บริการ และจำนวนห้องน้ำและห้องส้วมที่อยู่ภายในอาคารหรือร้านค้า

(๓) มีความส่องสว่างเฉลี่ยวัตต์ในแนวระดับต่ำสุดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ โดยสามารถมองเห็นได้ทั่วบริเวณห้องน้ำและห้องส้วม และควรมีการออกแบบแสงสว่างที่ช่วยประหยัดพลังงานและเสริมสร้างทัศนียภาพ

(๔) ต้องถูกหลักสุขาภิบาลและมีความปลอดภัยในการใช้งาน ไม่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหรือส่งผลกระทบต่อระบบระบายน้ำสาธารณะในบริเวณใกล้เคียง

(๕) มีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ห้อง และมีระบบระบายอากาศที่ดีเพียงพอ ไม่อับชื้น ไม่มีกลิ่นเหม็น

(๖) โถสุขภัณฑ์ทั้งหมด ต้องเป็นระบบชักโครก ชนิดเก็บกลิ่น และชำระสิ่งปฏิกูลด้วยน้ำ และให้ใช้โถสุขภัณฑ์แบบนั่งราบอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ของโถสุขภัณฑ์ทั้งหมด

(๗) ต้องจัดให้มีถังเก็บน้ำสะอาดและมีปริมาณน้ำสำรองที่เหมาะสมต่ออัตราการใช้งาน

ข้อ ๑๕ สัดส่วนการจัดพื้นที่บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณที่พักริมทาง

(๑) พื้นที่บริการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ทาง ไม่รวมพื้นที่สถานีบริการเชื้อเพลิง สถานีอัดประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า และอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจรเฉพาะช่วงบริเวณที่คร่อมเหนือช่องจราจรต้องมีพื้นที่อยู่บนดินไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของขนาดพื้นที่ทั้งหมดของที่พักริมทาง

(๒) พื้นที่จอดรถผู้ใช้บริการ รวมพื้นที่บริเวณที่จัดไว้เพื่อความสะดวกในการจอดหรือเข้าออกของรถยนต์ ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของขนาดพื้นที่ของที่พักริมทาง

(๓) พื้นที่สีเขียวเพื่อให้บริการผู้ใช้ทางพักผ่อน คลายความเมื่อยล้าและสร้างทัศนียภาพที่สวยงาม รวมทั้งเสริมสร้างคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่บริเวณที่พักริมทาง จะต้องมีพื้นที่อยู่บนดินรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของขนาดพื้นที่ของที่พักริมทาง

ข้อ ๑๖ ทางเข้าออกเชื่อมต่อที่พักริมทางกับถนนอื่น

(๑) ห้ามสร้างทางเข้าออกเชื่อมต่อที่พักริมทางกับถนนอื่น เว้นแต่ทางเข้าออกที่กรมทางหลวงกำหนดและให้ใช้เฉพาะเป็นทางเข้าออกสำหรับเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานที่กรมทางหลวงอนุญาต ยานพาหนะที่ใช้ขนถ่ายสิ่งของที่จำเป็น รถพยาบาล รถดับเพลิง รถกู้ภัย ยกเว้นกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน จำเป็นอาจจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน

(๒) จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยระบบตรวจสอบการเข้าออก

(๓) จัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับจอดรถและการขนถ่ายสิ่งของ รถบรรทุกวัตถุอันตราย รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่จำเป็น แยกเป็นสัดส่วนและไม่ปะปนกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้สำหรับผู้ใช้ทางหลวงแผ่นดิน

(๔) ต้องมีรั้วกั้นหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ป้องกันมิให้ทางเข้าออกที่กรมทางหลวงกำหนดสามารถใช้เป็นทางเดินรถเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินได้

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่มีอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจรเป็นส่วนหนึ่งของที่พักริมทาง อาคารยกระดับต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจรที่ล้ำเข้าไปบริเวณแนวช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน ต้องมีความสูงจากระดับผิวทางของช่องทางหลักถึงส่วนที่ต่ำที่สุดของอาคารยกระดับไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการออกแบบของกรมทางหลวง

(๒) อาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจรต้องไม่กีดขวาง เป็นอุปสรรค หรือรบกวนการขับขี่ของผู้ขับขี่บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน

(๓) วัสดุที่ใช้เป็นผนังภายนอกหรือใช้ตกแต่งผิวผนังภายนอกอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจร ต้องไม่มีคุณสมบัติที่อาจทำให้เกิดแสงสะท้อนหรือรบกวนการขับขี่ของผู้ขับขี่บนช่องทางหลักของทางหลวงแผ่นดิน

(๔) การออกแบบโครงสร้างและส่วนต่าง ๆ ของอาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจร ต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานที่กรมทางหลวงยอมรับ

ข้อ ๑๘ กรณีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแบบ ลักษณะ การติดตั้งระบบ และจำนวนไว้สูงกว่าที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ ให้ใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ข้อ ๑๙ กรณีมีเหตุจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อกำหนดทั่วไปทางด้านวิศวกรรมในการออกแบบและก่อสร้างที่พักริมทาง
- (๒) ทางเดินรถภายในบริเวณที่พักริมทาง
- (๓) พื้นที่จอดรถภายในบริเวณที่พักริมทาง
- (๔) ทางเดินเท้าภายนอกอาคารบริเวณที่พักริมทาง
- (๕) ไฟฟ้าส่องสว่างภายในบริเวณที่พักริมทาง
- (๖) ห้องน้ำและห้องส้วมภายในบริเวณที่พักริมทาง
- (๗) สัดส่วนการจัดพื้นที่บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณที่พักริมทาง
- (๘) ทางเข้าออกเชื่อมต่อที่พักริมทางกับถนนอื่น
- (๙) อาคารยกระดับคร่อมเหนือช่องจราจร
- (๑๐) เหตุจำเป็นอื่น

อธิบดีกรมทางหลวงอาจกำหนดมาตรฐานทางด้านวิศวกรรมที่พักริมทางแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ ข้อกำหนดทางด้านวิศวกรรม

หมวด ๓

ข้อกำหนดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ

ข้อ ๒๐ ศูนย์บริการจอดพักรถ (Rest and Service Center) ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการขั้นต่ำ ดังนี้

- (๑) พื้นที่จอดรถ สำหรับยานพาหนะทุกประเภท โดยไม่คิดค่าบริการอย่างน้อย ๔ ชั่วโมงแรก
- (๒) ห้องน้ำ ห้องส้วม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการใช้งาน พร้อมใช้งานตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่คิดค่าบริการ
- (๓) ที่นั่งพักผ่อนในร่ม พร้อมพื้นที่สีเขียวให้บริการ
- (๔) ที่บริการอาหารและเครื่องดื่ม
- (๕) การบริการข้อมูลจราจรและเส้นทางการเดินทาง
- (๖) สถานีบริการเชื้อเพลิงสำหรับยานพาหนะ พร้อมบริการปั๊มลมและเติมน้ำ
- (๗) พื้นที่ตรวจสอบน้ำหนักยานพาหนะ
- (๘) สถานีอัดประจุไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า

ข้อ ๒๑ พื้นที่บริการจอดพักรถ (Rest and Service Area) ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการขั้นต่ำ ดังนี้

(๑) พื้นที่จอดรถ สำหรับยานพาหนะทุกประเภท โดยไม่คิดค่าบริการอย่างน้อย ๔ ชั่วโมงแรก

(๒) ห้องน้ำ ห้องส้วม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการใช้งาน พร้อมใช้งานตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่คิดค่าบริการ

(๓) ที่นั่งพักผ่อนในร่ม พร้อมพื้นที่สีเขียวให้บริการ

(๔) ที่บริการอาหารและเครื่องดื่ม

(๕) การบริการข้อมูลจราจรและเส้นทางการเดินทาง

(๖) พื้นที่ตรวจสอบน้ำหนักยานพาหนะ

ข้อ ๒๒ พื้นที่จอดพักรถ (Park and Rest Area) ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการขั้นต่ำ ดังนี้

(๑) พื้นที่จอดรถ สำหรับยานพาหนะทุกประเภท โดยไม่คิดค่าบริการ

(๒) ห้องน้ำ ห้องส้วม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการใช้งาน พร้อมใช้งานตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง โดยไม่คิดค่าบริการ

(๓) ที่นั่งพักผ่อนในร่ม

(๔) ที่บริการอาหารและเครื่องดื่ม

(๕) พื้นที่สีเขียวเพื่อบริการและสิ่งแวดล้อม

ข้อ ๒๓ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในบริเวณที่พักริมทาง ต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อรองรับ การหยุดแวะพัก หรือจูงใจให้มีการหยุดแวะพักเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าจากการขับขี่ สำหรับ ผู้ใช้ทางหลวงแผ่นดินเท่านั้น

ข้อ ๒๔ ที่พักริมทางต้องเป็นสถานที่ปลอดภัย ทั้งส่วนที่เป็นอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง รวมถึง ทางเดินของผู้ใช้บริการ ทางเดินรถ พื้นที่จอดรถ โดยอาจจัดให้มีพื้นที่สูบบุหรี่เป็นการเฉพาะได้ ในบริเวณที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ทั้งนี้ พื้นที่สูบบุหรี่จะต้องแยกพื้นที่ เป็นสัดส่วน ตั้งอยู่ภายนอกอาคาร และมีระบบระบายอากาศที่ดีโดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ข้อ ๒๕ ที่พักริมทางต้องจัดให้มีระบบเฝ้าระวังและรักษาความปลอดภัยครอบคลุมบริเวณที่ เปิดให้บริการทั้งหมด เช่น ระบบกล้องวงจรปิด (CCTV System) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ข้อ ๒๖ การให้บริการในที่พักริมทางให้ดำเนินการได้เฉพาะการบริการ เพื่ออำนวยความสะดวก และปลอดภัยแก่ผู้ใช้ทางเท่านั้น เช่น

(๑) การให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม

(๒) การให้บริการสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน

(๓) การให้บริการซ่อมรถจักรยานและอะไหล่

(๔) การให้บริการเชื้อเพลิงหรือพลังงานสำหรับยานพาหนะ

(๕) การให้บริการด้านการสื่อสารและไปรษณีย์

- (๖) การให้บริการด้านการท่องเที่ยว
- (๗) การให้บริการธุรกรรมทางการเงิน
- (๘) การให้บริการด้านการรักษาสุขภาพและโรคทั่วไป
- (๙) การให้บริการด้านการบำบัดเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าจากการเดินทาง
- (๑๐) การให้บริการห้องน้ำ ห้องส้วม และห้องอาบน้ำ
- (๑๑) การให้บริการรับเลี้ยงเด็กและดูแลสัตว์เลี้ยง
- (๑๒) การให้บริการห้องประชุมและศูนย์บริการธุรกิจ
- (๑๓) การให้บริการห้องพักเพื่อพักผ่อนจากการเดินทาง โดยจะต้องมีที่จอดรถเพิ่มเติมไม่น้อยกว่าจำนวนห้องพัก

ข้อ ๒๗ กรณีมีเหตุจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อจำกัดในการบริหารจัดการพื้นที่ เช่น เนื้อที่ หรือสภาพภูมิประเทศ
- (๒) ความพร้อมในการจัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็น
- (๓) เหตุจำเป็นอย่างอื่น

อธิบดีกรมทางหลวงอาจกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการขั้นต่ำของที่พักริมทาง แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๒

ข้อ ๒๘ ห้ามให้บริการและจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) การให้บริการที่ผิดกฎหมาย
- (๒) การให้บริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และของมีเมาทุกชนิด
- (๓) การให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการพนันและยาเสพติดที่ผิดกฎหมาย
- (๔) กิจกรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๕) กิจกรรมที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้ทาง

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

สรารัฐ ทรงศิริไล

อธิบดีกรมทางหลวง